

12 juni 1917

Londen, 11 juni. Officieel: Veel bedrijvigheid van ons geschut en dat van de vijand ten zuiden van Ieper. Onze linie schoof bezuiden Mesen weer wat vooruit.

Berlijn, 11 juni. Officieel avondbericht: Aan het Vlaamse front bij Ieper hevig vuur zonder bijkomende gevechtswerkzaamheid. Anders geen nieuws.

Berlijn, 11 juni. In het vak van Wijtschate is er geen beweging meer in de Engelse aanval. Daarentegen breidde de werkzaamheid van het geschut zich over geheel het Vlaamse front tot in de duinen uit. De Duitse artillerie bond overal krachtig de strijd aan. Ze deed vijandelijke batterijen bij Ieper verstommen. De Engelsen bleven de plaatsen Wervik, Waasten en Deulemont met stukken van zwaar kaliber verwoesten. Waar de Engelsen met patrouilles of verkenningsafdelingen ter sterkte van een compagnie probeerden op te breken, werden ze overal afgeweerd, bv. ten zuidwesten van Hollebeke, ten westen van Wambeke en aan weerszijden van de Douve. De aanval op de steenbakkerij ten westen van Waasten, die op 10 juni 's avonds om zeven uur met vrij sterke afdelingen werd bewerkstelligd, zonk onder de ernstigste verliezen voor de Engelsen ineen.

Op verschillende punten werden aanvallen in de kiem gesmoord. Op andere kwamen de Engelsen wel uit de schansen en kwamen ze gedeeltelijk na mijnontploffingen ook in de voorste linies der Duitsers, maar daar werden ze op staande voet weer uitgeworpen.

Londen, 11 juni. Reuters berichtgever in het Engelse hoofdkwartier seint, dat de geschutstrijd op het front in Vlaanderen levendig blijft. De Duitsers hebben nieuwe kanonnen aangevoerd en zijn bezig hun

grof geschut opnieuw te groeperen. Wij krijgen ook meer kanonnen in stelling en hebben bovendien een betere positie en waarneming dan de vijand.

Het wekelijks stafbericht over de krijgsverrichtingen op het Belgische front van 1 tot 8 juli luidt:

Gedurende de afgelopen week heeft ons geschut de vijandelijke batterijen in de omstreken van Bikschote-Langemark hevig beschoten en een vernielend vuur gericht op de verdedigingsstellingen van de vijand voor Het Sas.

Wij hebben gevangenen gemaakt bij Steenstrate. Grote bedrijvigheid in de lucht; onze vliegers hebben de stations van Vijfwegen en van Langemark bestookt. Het vijandelijk vuur was zeer hevig op het gehele front.

Londen, 11 juni. Officieel avondbericht. Onze vorderingen ten zuidoosten van Mesen zijn voortgezet.

Vanochtend vroeg veroverden wij het vijandelijke loopgraafstelsel bij de Pottenbakkerijhoeve op een front van ongeveer 1600 meter. In de loop van de dag wonnen wij verder terrein in deze streek en namen verscheidene veldstukken en enige gevangenen.

Berlijn, 12 juni. Officieel: Legergroep prins Rupprecht: Aan het Vlaamse front 's avonds sterke artillerieactie bij Ieper en ten zuiden van de Douve. 's Namiddags rukte Engelse cavalerie op tegen onze linie ten oosten van Mesen. Slechts droevige overblijfselen ervan keerden terug.

Meer naar het zuiden bij Gutkruis, werd aanvallende infanterie door een tegenaanval teruggeworpen.

13 juni 1917

Londen, 12 juni. Officieel: Gisteravond hebben wij ten noorden van Nieuwkapelle een geslaagde overval gedaan.

Elders hebben wij vijandelijke overvallen afgeslagen en een aantal Duitsers gedood.

Berlijn, 12 juni. Officieel avondbericht: In Vlaanderen bij tijden levendige vuurstrijd.

Berlijn, 12 juni. In Vlaanderen is de gewone gevechtsactie op verrassende wijze door Engelse ruiteraanvallen ten oosten van Mesen afgewisseld. De eskadrons kwamen in drie golven opzetten over een terrein, doorploegd met granaatkuilen. Wat niet in prikkeldraad verward raakte en in kuilen en gaten ten val kwam, werd in ons snelvuur vernietigd. In enkele minuten was alles voorbij en het terrein voor onze schansen bedekt met dode of stervende ruiters en paarden, terwijl het gering overschot zich in razende vaart door de terugtocht trachtte te redden.

Ten noorden van de Douve deden de Engelsen een sterke infanterieaanval. Het geringe aanvankelijk succes daarvan werd aanstonds door een tegenaanval teniet gedaan.

Londen, 12 juni. Reuters bijzondere correspondent bij het Britse leger in Frankrijk seint:

Haig heeft de volgende boodschap tot de bevelhebber van het tweede Britse leger gericht na de overwinning van Mesen:

Het volkomen succes van de aanval, gisteren onder bevel van generaal sir Herbert Plumer gedaan, is een pand voor de uiteindelijke overwinning van de zaak der geallieerden. De

aangevallen stelling was van nature buitengewoon sterk uit een oogpunt van verdediging. De vijand heeft er drie jaar onverdroten aan gewerkt. Het bezit van de stelling, van waar hij geheel de uitspringende fronthoek bij Ieper kon overzien, was van de grootste strategische waarde voor de vijand. Het uitstekende zicht, dat hij van die stelling uit had, vermeerderde de moeilijkheden bij onze aanvalsvoorbereidselen nog ontzaglijk en waarschuwde hem terdege voor onze bedoelingen. Daardoor was hij ten volle op onze aanval voorbereid en kon hij versterking aan mannen en kanonnen opvoeren om er bestand tegen te zijn.

Verder had hij het voordeel van de ondervinding, opgedaan in de vele vorige nederlagen als bij de Somme en Ancre, bij Atrecht en de rug van Vimy. Van de lessen die daardoor aan de hand werden gedaan, trok hij door het uitdelen van lessen nauwgezet partij. In weerwil van deze voordelen is de vijand in enkele uren tijd geheel verslagen. Al onze oogmerken werden bereikt met ongetwijfeld zeer zware verliezen voor de Duitsers. Die van ons zelf waren, de grootse afmetingen van de slag in aanmerking genomen, gelukkig licht.

De volle uitwerking van deze overwinning kan nog niet worden overzien, maar het staat vast, dat ze erg groot zal zijn. Gekomen na de grote al behaalde successen is ze de proef op de som, dat noch de kracht van een stelling, noch de wetenschap van en de tijdige voorbereiding om het hoofd te bieden aan een ophanden zijnde aanval, de vijand voor een doorslaande nederlaag kan vrijwaren. Het is de vraag, of de Duitse troepen, hoe dapper en taai ze ook vechten, nog veel langer zulke klappen zullen kunnen verdragen.

De zege van gisteren is te danken aan oorzaken, die altijd goede uitwerking ten gevolge hebben gehad en zullen hebben. En wel de

uiterste behendigheid, moed en doortastendheid bij de aanval na de meest grondige voorbereiding;

Ik wens hier getuigenis af te leggen van mijn innige waardering voor het schitterende werk, op en beneden de grond, zowel als in de lucht verricht door alle wapens, diensten en departementen zomede door de bevelvoerders en staven, die onder Plumer's bevel alle te onzer beschikking staande middelen zowel bij de voorbereiding als bij de uitvoering met een bekwaamheid, toewijding en dapperheid, die boven alle lof verheden zijn, hebben ineen doen grijpen. Het grote succes heeft ons een flinke stap nader bij het zegevierend einde van de oorlog gebracht en het rijk zal terecht trots zijn op de troepen, die zijn wapens zoveel nieuwe luister hebben bijgezet.

Londen, 12 juni. Het volgende officiële bericht is ontvangen van het Britse hoofdkwartier in Frankrijk omtrent de inneming van de rug van Mesen en Wijtschate.

Wat aangaat de draadloze telegrammen uit Duitsland, dat de verliezen aan onze kant ernstig waren en het opgeven van de genoemde rug zonder belang is, melden wij, dat wij Duitse orders van een korps, divisie en regiment hebben te pakken gekregen, die alle met nadruk het grote belang in het licht stellen om op die rug vat te houden. Het bevel van het (Duitse) legerkorps luidt aldus:

“De van nature sterke punten Mesen en Wijtschate onverkort te behouden, wordt van te meer betekenis, daar ze het gehele vak van Wijtschate beheersen. Dit steunpunt moet derhalve zelfs niet tijdelijk de vijand in handen vallen. De officieren, bestendig met het bevel belast, zomede de troepen moeten worden verwittigd, dat beide versterkte punten tot het uiterste moeten worden verdedigd

en tot de laatste man gehouden, zelfs als de vijand de punten in de rug bedreigt en de verbindingswegen aan beide kanten heeft afgesneden.”

Nopens de verliezen kan stellig worden gezegd, dat die van ons in hun geheel buitengewoon gering zijn in vergelijking met de verkregen uitkomsten en de gemaakte krijgsgevangenen.

Berlijn, 13 juni. Officieel: Legergroep Rupprecht:

In het vak van Ieper en ten zuiden van Douve was onze artillerie in hevige strijd met die van de vijand gewikkeld.

Ten zuiden van Waasten kon 's middags een aanval der Engelsen door ons vernietigingsvuur slechts op enkele plaatsen van de loopgraven van start gaan. De vooruitrukkende stormgolven weken door ons geconcentreerd artillerie- en infanterievuur met verliezen terug.

's Avonds mislukte daar op dezelfde wijze een hernieuwde aanval der Engelsen.

Londen, 13 juni. Reuters correspondent bij de Engelse troepen in Frankrijk seint: Het volgende is een uittreksel uit brieven, die door Duitse soldaten geschreven en gevonden zijn na de inneming van de rug van Mesen:

“... De Engelsen hebben de gehele loopgraaf en alle schuilplaatsen ingeschoten. Ik werd vandaag in de schuilplaats bijna bedolven. Het was een schuilplaats van beton, en de Engelsen wierpen er enige projectielen van 38 cm op, waarna zij als een harmonica inzakte. Een aantal manschappen werden bedolven. Ik kan niet beschrijven, hoe het hier toegaat. Spoedig zal er geen hoop meer voor ons zijn,

we hebben vreselijke verliezen. Roffelvuur, dag en nacht, veertien dagen aan een stuk al. In dit opzicht kunnen wij niet tegen de Engelsen op.”

Een andere schrijft: “... Roffelvuur dag en nacht. Het is bijna ondraaglijk. Ik kan volstrekt niet begrijpen, waar de Engelsen hun munitie vandaan krijgen” ...

Een fuselier vraagt: “... Wie weet of wij in staat zullen zijn, terug te komen! Van de eerste compagnie zijn maar twintig man over. Het is hier vreselijk” ...

Een artillerist zegt: “... Het is gekkenwerk hier, daar de Engelsen elke dag een paar batterijen aan stukken schieten.” ...

Een infanterist verklaart: “... Wij hebben hier artillerievuur zoals je niet kunt voorstellen. Gisteren werden door één schot 21 man gedood, 7 gewond en onze artillerie spreekt niet.” ...

Op 1 juni schrijft een andere: “... Vandaag is het de dertiende dag waarop onze loopgraven en het terrein erachter aan zwaar vuur blootgesteld zijn geweest. Alle loopgraven zijn geslecht, batterijfunderingen van twee meter dik zijn volkomen vernield en zelfs tunnels van 6 meter diep zijn niet veilig tegen het vuur van de zware artillerie. Zodoende werden wij het open veld in gedreven zonder enige dekking en hebben ons aan een hagel van ijzer moeten blootstellen. Onze verliezen zijn dientengevolge elke dag heel zwaar ...”

Cyriel Buysse heeft het volgende stukje in De (Belgische) Legerbode geschreven:

Rood is het land en rood is de hemel. De dorpen branden.

De IJzer heeft zijn stroom verbreed en drenkt de wijde velden. Zijn water schijnt te bloeden en te zwellen en omspoelt met wrede glans verwoeste hoeven. De naakte bomen rijzen als geraamten uit de chaos op.

Ginds ligt de vijand en hier het vaderlands leger. Een borstwering van natte grond, een stukgeschoten dorp, een diepe kuil, een lange sloot, dat wat overblijft van het schone, vrije vaderland.

Maar al die ruïnes leven! Ze wemelen van soldaten, en de geweren blinken, en de vuisten knellen, en de harten bonzen, en de ogen glinsteren fel als kogels naar de verte ginds, over de rode vlakke heen.

Zwaar en aanhoudend dreunen de kanonnen. De hemel knalt en licht, de aarde beeft. Is nu de stonde der verlossing eindelijk gekomen? Vlaanderen roept en heldenzangen klinken. Het bloed kookt en de harten bruisen. Het komt! Het Komt! België's redding is nabij!

14 juni 1917

Londen, 13 juni. Officieel avondbericht. Haig meldt dat sedert 7 juni in het geheel 7342 gevangenen (waaronder 145 officieren) genomen zijn en verder 47 kanonnen, 242 machinegeweren en 60 mijnwerpers buitgemaakt zijn.

In luchtgevechten zijn vandaag 6 Duitse vliegtuigen naar beneden geschoten of gedreven, al de onze zijn veilig teruggekeerd.

Berlijn, 14 juni. Officieel: Legergroep prins Rupprecht: Zowel in Vlaanderen als in Artois was slechts in enkele vakken het artilleriegevecht hevig. Ten oosten van Ieper brachten wij mijnen

tot ontploffing die in de Engelse stellingen verwoestingen aanrichtten. Tot kleine gevechten in het voorterrein kwam het ten zuiden van de Douve.

De toestand is onveranderd gebleven.

Berlijn, 14 juni. In de boog van Wijtschate hebben de Engelsen, bij het inrichten van hun stellingen en de aanvulling en aanvoer, nog altijd te kampen met de moeilijkheden van het door mijnen en granaten geheel verwoeste terrein. De Engelsen hadden vermoedelijk gehoopt door geweldige ontploffingen een doorbraak te bewerkstelligen. De koelbloedigheid en dapperheid van de Duitse verdedigers, die zich door de vreselijke verwoestingen van de ontplofte mijnen geen schrik lieten aanjagen, en aan de aanstormende overmacht het terrein stap voor stap betwistten, vrijdelden echter de op zo grote schaal ontworpen doorbraak. Door de terugtrekking van de Duitse linie in de linie Hollebeke-Waasten verloren de Engelsen alle vroegere voordelen.

Toen de Engelse batterijen zich in de nieuwe stellingen wilden inschieten, leden zij door het vuur van de Duitse artillerie, die de afstand goed kende, zware verliezen.

In een niet minder moeilijke toestand verkeert de Engelse infanterie, die in het Duitse roffelvuur, zo goed en zo kwaad als het gaat, nieuwe loopgraven moet delven.

Deze ongunstige omstandigheden hebben de Engelsen vermoedelijk aanleiding gegeven een poging te doen om aan hun troepen in de boog van Wijtschate door een aanval op de linie Waasten-La Bassée lucht te verschaffen. Maar wij kregen dat plan bijtijds in de gaten en de met troepen gevulde loopgraven werden met vernietigingsvuur bestookt. Alleen ten zuiden van de

Pottenbakkerijhoeve slaagden de Engelsen er in, uit hun loopgraven op te rukken. Met zware verliezen moesten zij weer terug. Ook een tweede poging mislukte.

Londen, 14 juni. Reuters bijzondere correspondent bij de Engelse troepen in Frankrijk seinde gisteren: Onze vechtende patrouilles blijven in nauwe aanraking met de Duitse linie. Deze blijkt onder onze druk langzaam terug te trekken tussen Waasten en een punt ten oosten van Wambeke. De tegenwoordige fase van de gevechten aan dit deel van het front herinnert aan de Duitse terugtocht in februari en maart.

De Duitse draadloze berichten doen nog buitensporige pogingen om de zakkende moed van de Duitsers in hun eigen land op te beuren. Gisteren deelden zij mede, dat de Engelse cavalerie 's middags een charge uitvoerde tegen onze linies ten oosten van Mesen. Slechts weinige overlevenden keerden terug. Men zou zich op grond van dit bericht een soort van charge van Balaklava voorstellen, maar als er werkelijk iets van die aard is gebeurd, moet het een treffen geweest zijn met een bereden patrouille van op zijn hoogst zes man.

Het is mogelijk dat zij een charge gedaan hebben op een machinegeweerstelling of op een vooruitgeschoven post en dat zij daar een paar man aan doden bij verloren. Maar al zijn ze allemaal teruggekeerd – dat valt niet te ontkennen – dan is toch nog wel de uitdrukking “enige overlevenden” van toepassing.

Onze artillerie zet zijn donder voort, 's ochtends, 's middags en 's nachts en voor de vijand moet het een haast onoplosbaar probleem zijn om voedsel, water en munitie aan te voeren. En indien het

transport het leger niet kan bereiken, dan zal het leger naar het transport terug moeten gaan.

Lloyd George

Men weet dat bij de verovering van Wijtschate en Mesen een grote ontploffing een belangrijke rol gespeeld heeft. Lloyd George die er van te voren van op de hoogte was gebracht liet zich 's ochtends tegen drie uur wakker. Hij bevond zich namelijk te Walton Heath. Inderdaad heeft Lloyd George de ontploffing duidelijk kunnen horen. Ze was zo hevig dat in Kent en zelfs in Londen velen er wakker van werden.

15 juni 1917

Londen, 14 juni. Officieel: Onze verdere opmars ten oosten van Mesen verbonden met de druk ten zuiden van ons aanvalfront door onze troepen uitgeoefend, dwong de vijand belangrijke stukken van zijn eerste linie van het verdedigingstelsel tussen de Leie en St.-Yves op te geven. Onze troepen zagen de vijand op de hielen en schoten ten oosten van het bos van Ploegsteert flink op. In de nacht wonnen we eveneens in de buurt van Gapaard (ten oosten van Mesen) veld.

Wij overvielen in de afgelopen nacht vijandelijke schansen ten noorden van Bullecourt en ten zuiden van Hooge en maakten in beide gevallen enige gevangenen.

Berlijn, 15 juni. Officieel: Legergroep prins Rupprecht. In Vlaanderen begon gisteravond om half negen, na een betrekkelijk rustige dag, tussen Ieper en Armentières een sterk roffelvuur, waarop aan het gehele front aanvallen der Engelsen volgden. Ze drukten na gevechten, die op enkele plaatsen tot de ochtend

duurden, de beveiligingstroepen terug, die onze meer naar het oosten toe liggende gevechtlinie tussen Hollebeke, het Douveterrein en ten zuidwesten van Waasten sedert 10 mei met succes tegen alle verdedigingsaanvallen der Engelsen verborgen hadden weten te houden.

Ten noorden van het gevechtsterrein tot aan de kust slechts geringe artillerieactie.

In een overrompeling hebben aanvalstroepen van een Nederrijns regiment aan het IJzerkanaal een Belgische post van 25 man genomen.

De oorlogstoestand.

Voor vandaag geen nieuws van groot belang. Op geen enkel front zijn grote gevechtshandelingen voorgevallen. Op het zuidelijk gedeelte van het front van de Duitsers in Vlaanderen, dat door de Engelsen is aangevallen werd de gisteren reeds gesignaleerde terugtrekkende tendens bij de Duitsers bevestigd.

16 juni 1917

Londen, 15 juni. Officieel: De troepen hebben ten zuiden en ten oosten van Mesen alsmede aan weerskanten van het kanaal van leper naar Komen aanvallen gedaan. Op beide punten werden al onze oogmerken bereikt. Wij namen meer dan 150 vijanden gevangen en bemachtigden één houwtser benevens zeven machinegeweren.

Berlijn, 15 juni. Officieel avondbericht: In Vlaanderen vuurstrijd van wisselende hevigheid.

Londen, 15 juni. Uit het Britse hoofdkwartier is heden het volgende telegram ontvangen:

Onze troepen vielen gisteravond ten zuiden en ten oosten van Mesen, alsmede aan weerszijden van het kanaal Ieper-Komen aan. Ze braken weldra de tegenstand van de vijand en bereikten in beide vakken hun doel volkomen. Meer dan 150 gevangenen, 1 houwitser en 7 machinegeweren zijn in hun handen gevallen als gevolg van deze krijgsverrichtingen en de voortdurende druk, die wij sedert de 7^e dezer op de stellingen van de vijand uitoefenen. Wij houden thans de Duitse voorste schansen van de Leie tot de Warnade bezet en hebben op het front van de Warnade tot Klein-Zillebeke (dit is een afstand van ongeveer 7 mijl) onze linie van 500 tot 1000 meter vooruit gebracht.

Gisteravond hebben wij ten noorden van Lens een geslaagde overval gedaan, waarbij we in een handgemeen veel Duitsers hebben gedood en enkele gevangen genomen.

Londen, 15 juni. Officieel bericht van hedenavond. Ten noorden van de Scarpe en tussen Armentières en Ieper was de wederzijdse artillerie levendig aan het werk.

Berlijn, 16 juni. Aan het Vlaamse front is de grote aanval der Engelsen, die op 14 dezer om half negen 's avonds begon, nodig geweest, om de zwakke Duitse beveiligingstroepen, die voor de nieuwe stelling tussen Hollebeke en Waasten stonden op enkele plaatsen enigszins terug te dringen. Niets kenschetst beter de hardnekkigheid van de Duitse verdedigers en de geringe aanvalskracht van de Engelsen dan het feit, dat deze zwakke afdelingen sedert 10 dezer alle verkenningen van de Engelsen

afgeslagen hadden en de nieuwe Duitse stellingen verborgen hadden weten te houden.

De Engelsen hebben de kunst verstaan, om door een onmiddellijk begonnen propaganda hun succes van 7 dezer schromelijk te overdrijven. Hoe meer bijzonderheden over de strijd in de boog van Wijtschate bekend worden, hoe geringer de werkelijk behaalde successen van de Engelsen lijken en hoe groter de gebrachte offers. Alleen in een terrein als de boog van Wijtschate, waar de Engelsen in voor water ondoordringbare leemlagen op grote schaal ongemerkt mijnen konden graven, daar de waterhoudende lagen van de Duitse stelling het onmogelijk maakten contramijnen aan te leggen, kon zo'n omvangrijk mijnencomplex gemaakt worden, zonder dat de vijand dit merkte. Tegenover de grote toebereidselen, waarover gevangenen spreken, waren de uitkomsten eigenlijk droevig. Een Australiër zegde, dat hij ditmaal vast aan het volkomen succes van de doorbraak had geloofd. Tal van gevangenen zegden, dat maar weinigen van hen zulk een vuur zouden uithouden, als dat waaraan de Duitsers in de boog van Wijtschate bloot stonden.

Berlijn, 16 juni. Officieel: Legergroep prins Rupprecht:

Eerst in de middaguren werd de gevechtsactie aan het Vlaamse front weer sterker. De streek van Hollebeke en ten westen van Waasten waar een vijandelijke aanval door geconcentreerd vuur van onze batterijen in bedwang werd gehouden, stond onder zwaar vuur.

De oorlogstoestand.

Het Duitse hoofdkwartier legt uit, dat er tussen Armentières en leper (dat is het nieuwe aanvalsfront der Engelsen) nog een nieuwe

terugtocht is uitgevoerd. Over zeer korte afstand ditmaal, een kleine terugtocht maar, ter completering van de vorige, die het gevolg was van de actie der Engelsen bij Wijtschate en Mesen.

“Onze verder opmars ten oosten van Mesen”, zo had het officiële bericht uit Londen reeds gemeld, “verbonden met de druk door onze troepen ten zuiden van ons aanvalsfront uitgeoefend, dwong de vijand belangrijke stukken van zijn eerste linie van het verdedigingsstelsel tussen de Leie en St.-Yves prijs te geven.”

In dit bericht wordt te kennen gegeven, dat de ontruiming van deze eerste stelling slechts voor een gedeelte het resultaat van een rechtstreekse aanval was.

Dit komt, wat de feiten aangaat, met de mededeling overeen, die het Duitse hoofdkwartier gisteren deed. Volgens de Duitse lezing was evenwel hetgeen de Engelsen de eerste linie noemen, een “beveiligingslinie”, en hadden de Engelsen, indien zij zulks hadden gemerkt, reeds van de tiende mei af de dekkingstroepen hier ter plaatse op de hoofdlinie kunnen terugtrekken.

De verandering, die hiermee is ingetreden, is evenmin van grote omvang als de gevechten, waar zij het gevolg van waren.

We staan dus voor het feit, dat de nieuwe slag in Vlaanderen zich niet ontwikkelt volgens de lijn, die wij op grond van de andere slagen, die daarvoor in het westen hebben plaats gehad, verwachten. Na de eerste geweldige aanval van de zevende juni zou Haig, indien de strijd een verloop had gehad overeenkomstig aan die bij Atrecht, spoedig met nieuwe grote aanvallen getracht hebben de terreinwinst uit te breiden. Dat is niet gebeurd. Al is het nog levendig gebleven op het nieuwe slagfront, sedert nu bijna tien dagen is er pauze.

Dit kan men niet toeschrijven aan de grote verliezen, zegt generaal van Ardenne in het Berliner Tageblatt. Want aan de eerste aanval, zegt hij, deden volgens Duitse berichten tien Britse divisies mee. Als men schat, dat deze 150.000 man telden, dan was het aanvalfront niet bijzonder dicht bezet. (Bij Gravelines vielen de Duitsers op dezelfde breedte met 250.000 man aan). De Fransen wierpen aan de Aisne op 16 april op sommige gedeelten een volle divisie per kilometer in het vuur. Gezien de ontzaglijke hoeveelheden troepen, waarover de Britse bevelhebber beschikt, kunnen dus onmogelijk de verliezen hem hebben gedwongen een pauze te maken. Voor het opbrengen van artillerie is ook zoveel tijd niet nodig, daar het aanvalfront niet breed is en slechts een geringe afstand de Britten van hun tegenstanders scheidt. Er zit dus iets anders achter. Misschien wil Haig zich nader aansluiten bij een hulpvloot, die op komst kan zijn, en de Duitse flank omvatten.

17 juni 1917

Londen, 16 juni. Officieel: De stellingen, die donderdag bezuiden het kanaal van Ieper naar Komen veroverd waren, werden gisteren na een geduchte artillerievoorbereiding aangevallen. De vijand is op alle punten geheel en al teruggeslagen.

18 juni 1917

Berlijn, 17 juni. Officieel: Legergroep van prins Rupprecht: In Vlaanderen was de artilleriestrijd 's avonds hevig ten zuidoosten van Ieper en ten noorden van Armentières. Ten zuidwesten van Waasten vielen Engelse afdelingen tweemaal aan maar werden teruggeslagen. Van het kanaal van La Bassée tot de lijn Atrecht-Kamerijk heerste levendige gevechtsactie.

Berlijn, 17 juni. In Vlaanderen zowel als in Artois zetten de Engelsen hun vergeefse pogingen voort om door gedeeltelijke aanvallen hun stelling te verbeteren ten einde een basis voor een nieuw, groot offensief te krijgen. Ook op de 16^e en in de nacht op de 17^e was al hun moeite vergeefs.

19 juni 1917

Londen, 13 juni. Officieel: Benoorden de Scarpe en bij Ieper drukke werkzaamheid van het geschut.

Londen, 18 juni. Officieel avondbericht: We hebben vanochtend 21 gevangenen gemaakt, toen de vijand tevergeefs zijn verloren stelling op de Infanterieheuvel trachtte te herwinnen. In de nacht wonnen wij een weinig veld aan het slagfront bij Mesen in de richting van Waasten.

Berlijn, 18 juni. Officieel: Legergroep van prins Rupprecht. Aan het Ieperkanaal, aan weerszijden van Ieper, aan de Leie en van het La Basséekanaal tot de Sensée ook in de middaguren levendig geschutvuur. Ten zuidwesten van Waasten ten oosten van Vermelles en bij Loos mislukten verkenningaanvallen van de Engelsen.

Het wekelijks stafbericht over de krijgsverrichtingen aan het Belgische front luidt:

Gedurende de week van 9-16 juni was de bedrijvigheid van het geschut op ons front groot, vooral rond Steenstrate-Het Sas. Onze batterijen hebben vijandelijke werken ten westen van Schoorbakke, rond Diksmuide en Het Sas stukgeschoten, en met welslagen verscheidene batterijen beantwoord. Onze patrouilles hebben talrijke verkenningen gedaan. Wij hebben twee krijgsgevangenen

gemaakt. Een vijandelijke afdeling, welke een vooruitgeschoven post ten zuiden van Diksmuide trachtte te overrompelen, werd door ons vuur en door granaten teruggeslagen. Niettegenstaande de mist, toonden onze vliegers een grote bedrijvigheid. Ze vergemakkelijkten de taak van ons geschut. Vijf vijandelijke vliegtuigen werden in de loop van menigvuldige jachtvluchten neergeschoten.

Londen, 19 juni. De Daily Chronicle verneemt uit Parijs. De buitengewoon moeilijke toestand van het Duitse leger, dat de Engelsen op 7 juni van de hoogvlakte van Mesen hebben verdreven, vormt een onderwerp van drukke gedachtewisseling te Parijs. Daar vraagt men zich af wat de Duitsers zullen doen.

De militaire deskundige, die in het Journal met de ondertekening kolonel X. schrijft, stelt in het licht dat de vijand nu in zijn beweging belemmerd wordt, omdat hij het kanaal van Ieper en de rivier de Leie in de rug heeft en slechts leeftocht, munitie en versterkingen kan ontvangen langs de bruggen, die over dit water geslagen zijn. Die bruggen staan geheel en al onder het vuur van de Engelse artillerie. Onder deze omstandigheden acht men het waarschijnlijk dat de Duitsers gedwongen zullen worden op een andere verdedigingslinie terug te trekken. Reeds moeten voorbereidingswerken voor zulk een beweging gaande zijn en de jongste gevechten, die de Duitse achterhoede geleverd heeft, hadden tot doel een gordijn te vormen, waarachter die bewegingen bijtijds konden uitgevoerd worden. De achterhoede van de vijand werd echter tussen Hollebeke en ten zuidwesten van Waasten teruggedreven, waardoor de sluier voor een deel verscheurd werd. De Fransen vermoeden, dat de Britse staf nu precies weet, wat de Duitsers van plan zijn. Ze zien daarvoor een aanwijzing in de geslaagde aanvallen van de Engelsen in de buurt van Klein Zillebeke en Hollebeke, welke

naar men vermoedt de spil van de nieuwe terugtocht der Duitsers achter de Leie vormen.

Londen, 19 juni. De militaire medewerker van de Morning Post schrijft: De officiële Duitse ficties over de slag bij Mesen overtreffen in onbeschaamdheid alle vroegere prestaties. De nederlaag was niet te miskennen, aangezien zij de meest plotselinge en dramatische was die de Duitsers aan het hele westelijke front hebben geleden. Er is een bijzondere krachtsinspanning tot verdraaiing van de feiten nodig geweest, om de uitwerking ervan op het gemoed van het Duitse publiek te niet te doen. Men stelt het voor, alsof de uitslag van de operatie volkomen bevredigend is geweest voor de Duitse wapens, aangezien de troepen hun doel hadden bereikt, alvorens zij terugtrokken uit de onbelangrijke stellingen, die niet voor een hardnekkige verdediging bestemd waren. Men stelt de verliezen van de Engelsen als zo zwaar voor, dat het nodig was de aanval te staken, terwijl de winst van de Engelsen onbetekenend was. Nu weet men, dat de verliezen der Engelsen in werkelijkheid buitengewoon licht zijn geweest en ver beneden de schatting zijn gebleven, want, naar men zegt, overtreffen ze niet veel het aantal gevangenen dat genomen is en het percentage van de lichtgewonden was buitengewoon groot.

Wat het onbetekenende van de Engelse terreinwinst betreft, op de eerste dag werden alle doelen, die men zich gesteld had, bereikt, en het gevolg daarvan schijnt te zijn, dat de achtergelegen stellingen van de vijand, na korte tijd als rijpe vruchten onhoudbaar zijn geworden.

Het is van betekenis, dat het dagelijkse gemiddelde aan gevangenen dat genomen is sedert het einde van de slag groter is dan het gehele

aantal, dat opgegeven is tussen het begin van de terugtocht op 17 maart en het einde van die maand.

20 juni 1917

Berlijn, 19 juni. Officieel: Front prins Rupprecht: In Vlaanderen en op het front bij Atrecht is, bij vuurstrijd van wisselende sterkte, de toestand onveranderd. Gisteren was tussen Boezinge en Frelinghien de vuurwisseling bijzonder levendig.

Reuter seint ons een zeer uitvoerig rapport van Haig over de krijgsverrichtingen op het Engelse front in Frankrijk van 18 november 1916 tot het begin van het offensief in Vlaanderen. Het is dus in hoofdzaak een overzicht van het offensief op het front bij Atrecht. Iets nieuws komt er niet in voor; wij volstaan derhalve met deze korte vermelding.

Men meldt ons van de Zeeuws-Vlaamse grens:

Gisterochtend werden hier veel vliegers gezien en luide ontploffingen gehoord. Later, tijdens een hevig onweer, dreef een luchtgevaarte, vermoedelijk een losgebroken waarneemballon, zonder bemanning, met neerhangende touwen over Aardenburg, van west naar oost.

Belgisch Dagblad schrijft:

Generaal Plumer heeft de Belgische batterijen, die deelgenomen hebben aan de slag bij Mesen-Wijtschate, warm gelukgewenst.

Men weet, dat onze artillerie ook meegewerkt heeft aan de overwinningen rond Atrecht, zoals zij vroeger ook aan de Somme vocht.

Waarom laten de Belgische legerautoriteiten zich niet uit over onze dapperen, die vechten waar te vechten valt? Dan zou men niet met verontwaardiging moeten lezen, zelfs in bladen van geallieerden: Wat doen de Belgen? Wat doet koning Albert?

Londen, 19 juni. Officieel bericht van hedenavond: Bij de buit, die gemaakt werd tijdens onze jongste actie ten oosten van Mesen, moeten nog vier veldkanonnen worden opgeteld.

In luchtgevechten zijn zes Duitse vliegers geveld. Wij missen er drie. Er zijn bommen geworpen op een vijandelijke munitieopslagplaats, met het gevolg, dat er een ontploffing plaats greep.

Berlijn, 19 juni. Officieel bericht van hedenavond: In Vlaanderen en westelijk Champagne leefde de gevechtswerkzaamheid meermaals op.

Berlijn, 20 juni. Officieel: Legergroep prins Rupprecht: Tussen Ieper en de Leie was het artilleriegevecht vooral 's avonds in sommige vakken zeer hevig.

21 juni 1917

Berlijn, 20 juni. Terwijl gisteren aan het Vlaamse front terug infanteriegevechten achterwege bleven, beproefden de Engelsen een nieuwe aanval in de boog van Lens. Om drie uur in de middag braken zij na een korte en heftige geschutvoorbereiding in sterke aanvalsgolven op. Alleen pal ten noorden van de beek van Souchez wisten ze over geringe breedte in onze voorste schansen te dringen. Ofschoon ze voortdurend meer mannen in het vuur zonden en een geweldige hoeveelheid munitie vershoten, konden ze de plek, waar ze waren binnengedrongen, niet verruimen.

Berlijn, 20 juni. Officieel: Gisterochtend vroeg hebben onze zeevliegers voor de Vlaamse kust drie vijandelijke vliegtuigen neergeschoten.

Berlijn, 20 juni. Officieel: Legergroep prins Rupprecht: In Vlaanderen en in Artois werd eerst in de avond toen het uitzicht beter werd, de artilleriestrijd over een breed front levendig. Hij hield op enkele plaatsen ook na het vallen van de duisternis aan.

Nabij de kust werd bij een nachtelijke overrompeling een aantal Engelsen als gevangenen weggevoerd.

Bij Hooge, ten oosten van Ieper, zijn gisteren en hedenochtend sterke Engelse verkenningsafdelingen teruggedreven. Ook bij Vermelles en Loos mislukten vijandelijke ondernemingen.

22 juni 1917

Londen, 21 juni. Officieel: Gisteravond hebben wij door ons vuur vijandelijke overrompelingsafdelingen ten zuiden van de weg Bapaume-Kamerijk, ten oosten van Laventie en in de nabijheid van Lombardsijde verdreven. Een andere vijandelijke afdeling slaagde er in onze voorste linie bij Lombardsijde binnen te dringen, doch zij is er onmiddellijk weer uit verdreven. Enkele van onze manschappen worden vermist.

Berlijn, 22 juni. Officieel: Legergroep prins Rupprecht: Van Ieper tot Armentières gedurende de avond en de nacht in enige vakken zeer levendige vuuractie. Engelse aanvallen ten noordwesten van Waasten en ten oosten van Houplines werden afgeslagen.

23 juni 1917

Berlijn, 22 juni. Aan het Vlaamse zowel als aan het Atrechtfront bleef de werkzaamheid van artillerie en infanterie gisteren op de gewone hoogte. Daarentegen toonden de Engelse vliegers zich vooral in de streek van Ieper, Wijtschate, Lens en ten zuiden van de Scarpe bedrijviger.

Berlijn, 23 juni. Officieel: Legergroep prins Rupprecht: Van Ieper tot Armentières gedurende de avond en de nacht in enige vakken zeer levendige vuuractie. Engelse aanvallen ten noordwesten van Waasten en ten oosten van Houplines werden afgeslagen.

Berlijn, 23 juni. Officieel: Legergroep prins Rupprecht: Aan het front in Vlaanderen en in Artois belemmerde ook in de namiddag de regen de artillerieactie. Deze was levendig nabij de kust, Wijtschate, Armentières en tussen Loos en Bullecourt.

Evenals in de vorige nacht werden ook heden voor het aanbreken van de dag op verschillende plaatsen Engelse afdelingen verkenners afgeslagen.

Londen, 23 juni. Gedurende de afgelopen week heeft de belangstelling in de oorlog zich in hoofdzaak op het westelijk front gevestigd. De superioriteit van onze artillerie blijft zich handhaven en de vijand ondervindt dat tot zijn schade door de bombardementen, waar hij dagelijks aan bloot staat. De 15^e dezer was onze linie opnieuw vooruit gebracht bij Mesen, de tegenstand van de vijand was spoedig overwonnen. Als resultaat van deze krijgsverrichtingen en de aanhoudende druk, die onze troepen sedert de 7^e dezer geoefend hebben, houden we nu de Duitse frontloopgraven bezet van de rivier de Leie tot de Warnave. Deze stellingen werden door de vijand na zware voorbereiding door de artillerie aangevallen en enkele Duitsers slaagden er in onze

loopgraven te bereiken. Ze werden echter terstond gedood of verdreven en hun aanval werd geheel afgeslagen. De krijgsverrichtingen van de Portugese troepen hebben ook succes gehad. Ze sloegen verscheidene Duitse uitvallen af. Wij maakten tal van krijgsgevangenen, veroverden vier Duitse veldkanonnen en verscheidene machinegeweren. De Duitsers hebben herhaaldelijk opgemerkt, dat ons offensief in het westen tot stilstand gekomen is. Alle oogmerken van generaal Plumers aanval op 7 dezer zijn precies bereikt, op de tijd die hij had vastgesteld. Op de eerste dag was het gehele plan voor de eerste dag volbracht, met uitzondering van een punt op de noordelijke rug en een op de rug van Mesen, dat spoedig daarna genomen werd. Het was de bedoeling niet om verder te gaan, en Plumer nam precies wat hij nodig achtte en precies op tijd.

Na iedere grote offensieve beweging echter in een oorlog als wij nu gedwongen zijn in het westen te voeren, moet een periode van betrekkelijke rust komen, die nodig is om het veroverde terrein te bevestigen en voorbereidselen voor de volgende opmars te maken. In de afgelopen week hebben wij gezien, dat de troepen van Plumer, toen zij hun oogmerk bereikt hadden, 36 uur tijd kregen om het terrein in orde te maken voor de eerste tegenaanval van de vijand gedaan werd. We kunnen er zeker van zijn, dat hij ons niet met rust liet uit verkiezing maar om de eenvoudige reden, dat hij noch manschappen, noch munitie tot zijn beschikking had. Toen de vijand erover beschikte, schijnt de aanval gedaan te zijn met al de roekeloze moed, die men als eigenschap van Duitse soldaten bij een massa-aanval kent.

De aanval mislukte, wat op zichzelf tekenend is, maar wanneer we zien, dat de Duitsers er genoeg mee namen onze troepen in het onbestreden bezit te laten van stellingen, die bijna vitaal bezit zijn,

kunnen we beter de toenemende gedeeltelijke verlamming opmerken, die begonnen is toen de bondgenoten superieur geworden waren in manschappen en munitie.

Berichten van het front melden eensluidend dat de gevangen genomen vijanden niet langer spreken over een Duitse overwinning die hun leger zal behalen. Ze zeggen slechts dat het Duitse leger tegenstand zal bieden, tot de duikboten Engeland op de knieën gebracht hebben. We weten, dat ze dat niet kunnen. Als het Duitse leger dat goed inziet, zal het einde niet veraf zijn. Ze klampen zich nog vast aan de onvervulbare hoop, dat de strijd ter zee uitkomst zal brengen. Men zegt dat de Duitsers nieuwe regimenten vormen uit afgestreden mannen van het front, die in het kamp van Beverlo, in Belgisch Limburg, verzameld worden.

Men kan hun verliezen opmaken uit de honderd uitgeputte en ontmoedigde manschappen, die het enige overblijfsel zijn van regimenten, dat te Mesen gevochten heeft. Ze zegden, dat de strijd bij Ieper moorddadig is geweest en dat de vernieling van loopgraven en schuilplaatsen door het onbeschrijflijke bombardement aan gehele compagnieën het leven gekost heeft.

Londen, 23 juni. De oorlogscorrespondent van de Times seinde gisteren uit het hoofdkwartier in Frankrijk: Onze mannen hebben nooit meer vertrouwen gehad, en nooit is een leger zekerder geweest van zijn kracht. Ik persoonlijk ben getroffen en verbaasd door de geestdrift waarmee de officieren over hun mannen in de slag van Mesen spraken. Ik heb geen woord van kritiek of afkeuring gehoord. Talloze malen hoorde ik officieren schateren, als zij vertelden, hoe hun manschappen de vijand vervolgden, waar zij hem maar konden vinden. De laatst aangekomen afdelingen lijken

even flink als de oudste vechtersbazen. Door de overwinning is het vertrouwen van het leger nog toegenomen.

24 juni 1917

Londen, 23 juni. Officieel: Bij geslaagde plaatselijke ondernemingen in de buurt van Waasten hebben wij eveneens gevangenen gemaakt.

Ten noordoosten van Ieper hebben wij een Duitse overrompelingsafdeling teruggedreven.

Berlijn, 23 juni. Bedekte lucht en regenvlagen belemmerden aan het Vlaamse front de werkzaamheid van het geschut. Eerst tegen de avond zwol het vuur aan. Ten westen van Waasten steeg het 's nachts tot grote heftigheid. Een verkenningsaanval der Engelsen werd daarna gefnuikt.

25 juni 1917

Londen, 24 juni. Officieel middagbericht:

De vijandelijke artillerie is in de weer geweest in de streek van Mesen.

Berlijn, 24 juni. Officieel: Legergroep kroonprins Rupprecht: Aan het Engels-Belgische front tussen het Kanaal en St. Quentin is de gevechtsactie ook gisteren binnen de gewone grenzen gebleven. Op sterke vuurgolven volgden ten noorden van Waasten en ten zuiden van de Scarpe Engelse verdedigingsaanvallen, die werden afgeslagen.

Berlijn, 25 juni. Officieel communiqué: In de duinenstreek tussen Ieper en Rijsel gistermiddag hevige vuurgevechten, die tot in de nacht duurden.

Londen, 25 juni. De Times geeft een overzicht van de krijgsverrichtingen der Britse legers in deze oorlog en zegt, dat ze in het begin van de grote strijd een bescheiden rol mogen hebben gespeeld, maar in het laatste halfjaar in hoofdzaak de zaak der geallieerden hebben hoog gehouden en de vijand dodelijke slagen hebben toegebracht. Ze hebben de Duitsers de beheersende stellingen op de kammen van Mesen en Vimy ontworpen, het Turkse leger in Mesopotamië uiteengeslagen, Bagdad genomen, zijn tot de bovenloop van de Tigris doorgedrongen, hebben de Turken uit de Sinaï verdreven en zijn Palestina binnengevallen.

Zij, die menen dat de strijd in het westen zich langzaam voortsleept, mogen zich de volgende cijfers te binnen brengen. In het laatste halfjaar hebben de Britse en Franse legers in Frankrijk en Vlaanderen 70.000 Duitsers gevangen genomen, ongeveer 500 kanonnen, een menigte schansmortieren en machinegeweren buit gemaakt en met een 300.000 Duitse soldaten afgerekend.

In de eerste fase van de slag bij Atrecht hebben het eerste en het derde Britse leger 14.000 gevangenen gemaakt en 228 kanonnen veroverd. In de tweede fase hebben de Duitsers in korte tijd zwaardere verliezen geleden dan sedert de gedenkwaardige eerste slag bij Ieper.

De slag bij Mesen heeft aan de Engelsen 7000 gevangenen en 40 kanonnen opgeleverd, meest op één enkele dag. Er zijn 30.000 Duitsers buiten gevecht gesteld. In het begin van april had de vijand in het westen een reserve van 52 divisies, maar die was twee

maanden later tot 12 divisies geslonken, en vele divisies waren toen uit de gevechtlijn genomen om te worden aangevuld.

Door de reusachtige afmetingen van de oorlog beseffen de toeschouwers misschien het belang van deze krijgsverrichtingen niet, maar hun effect is aan het front merkbaar door het verminderen van het moreel van de Duitse troepen.

De terugtocht der Duitsers (tussen Atrecht en Soissons) liet twee Britse legers en een Frans leger zonder tegenstanders in vaste stellingen. De achtervolging door de geallieerden was veel sneller dan de vijand had gedacht. Ook had hij niet gerekend op de vergenvorderde voorbereiding van de Britse aanval ten noorden van Atrecht.

De geallieerden waren ondertussen van hun kant gewaar geworden, dat zij o.a. wegens de verlamming op het Russische front, niet konden hopen op een onverwilde beslissende overwinning. Hun doel was derhalve om zoveel mogelijk partij te trekken van een beperkt offensief. Tot dusver zijn zij daarin boven verwachting geslaagd en zij hebben thans nog vier maanden van gunstig weer voor zich. Er is dus alle reden om te verwachten, dat het jaarverslag omtrent de overwinningen van de geallieerden nog belangrijk zal worden aangevuld. We kunnen er zeker van zijn, dat de stilstand van de laatste dagen niet lang meer zal duren. Het offensief zal worden voortgezet tot alle oogmerken der geallieerden bereikt zijn.

Londen, 25 juni. De Times zegt verder nog: De geallieerden zijn het offensief van dit voorjaar met hooggespannen verwachtingen begonnen, waarover daarna gebeurtenissen een schaduw hebben geworpen, die aan hun controle ontsnapten. Als men evenwel de

balans opmaakt, zal men zien, dat er in het laatste jaar veel is volbracht en dat in veel opzichten de vooruitzichten nog goed zijn. Het Britse voorjaarsoffensief mag met de schitterende overwinning van Mesen als afgesloten worden beschouwd. Onze correspondent geeft openlijk toe, dat de terugtocht van de Duitsers, ofschoon hij een rechtstreeks gevolg was van het slagen van het vorige jaar, ongetwijfeld de geallieerden heeft gedwongen, hun plannen voor de voorjaarsveldtocht te veranderen. Desniettemin heeft het het wezenlijke karakter van het voorjaarsoffensief niet veranderd. Voor Joffre als opperbevelhebber aftrad, had hij een plan voor een gecombineerd Frans-Brits offensief gemaakt. De terugtocht van de Duitsers liet twee Engelse en een Frans leger zonder tegenstander in vaste stellingen. Echter achtervolgden de geallieerden de vijand veel sneller dan hij had berekend en de Duitsers waren ook niet op de hoogte van de staat van voorbereiding van ons offensief ten oosten van Atrecht. De geallieerden waren langzamerhand tot het besef gekomen dat zij, onder andere redenen, wegens de verlamming van de Russische legers, geen hoop konden koesteren voor een onmiddellijke beslissende overwinning. Daarom was hun doel, om ten volle gebruik te maken van een beperkt en redelijk offensief. In dat opzicht nu zijn ze buiten verwachting geslaagd, en er is nog een periode van vier maanden gunstig weer te verwachten. Onze correspondent legt de nadruk op de hevigheid van de Duitse tegenaanvallen in de slag bij Atrecht, die zonder uitzondering mislukten. Bij de slag bij Mesen hebben wij een voorbeeld van een volledige nederlaag van de Duitsers, ofschoon zij de aanval zagen aankomen.

De bewering, dat zij geen plan hadden om de heuvelrug van Mesen te behouden wordt tegengesproken door gevonden bevelen.

De slag bij Mesen is een bewijs van de superioriteit van de Engelse troepen boven de Duitse in hardnekkige gevechten van man tegen man. Deze slag is een mijlpaal in de oorlog, daar het de voorbereiding van een heel jaar heeft bekrond. Langzamerhand zijn alle gunstige punten, die de Duitsers aan het eind van hun opmars van 1914 tussen Ieper en Reims bezaten, in de handen van de geallieerden gekomen. Nadat zij lange tijd de geallieerden hebben beheerst, zijn de rollen nu omgedraaid.

We hebben alle reden te hopen, dat de pauze van de laatste dagen slechts tijdelijk is, het voorjaarsoffensief van de geallieerden is maar een begin van uitvoering van hun plannen en als Hindenburg van plan was met zijn reserves ergens een offensief te beginnen, dan heeft hij dat plan op zijn minst moeten uitstellen.

Berlijn, 24 juni. Aan het front in Vlaanderen hebben de Engelsen zware projectielen op Waasten afgevuurd. De op de 23^e dezer gemelde Britse aanval op Duitse loopgraven ten westen van deze stad werd door troepen uit Nieuw-Zeeland uitgevoerd; 16 gevangenen en 1 machinegeweer vielen ons in handen. Nadat de Duitse vliegers de 23^e juni, 's middags te half drie, drie vijandelijke ballons hadden neergeschoten, zag men, dat de waarnemers van 9 andere ballons met behulp van een valscherms naar beneden sprongen. Over een grote afstand is zodoende de Engelse waarneming in de lucht verlamd.

26 juni 1917

Londen, 25 juni. Officieel: Vannacht hebben wij op een aantal punten geslaagde ondernemingen uitgevoerd. We hebben vijandelijke schansen o.m. bij Hooge overrompeld en tal van Duitsers gedood.

Men meldt uit IJzendijke aan de Middelburgsche Courant:

Weer is het aan twee Duitse soldaten gelukt over de draad te komen. Ze kwamen van het IJzerfront en hadden 9 dagen nodig op hun vlucht door België naar Holland. Volgens hun zeggen waren er bij het laatste gevecht, dat ze meemaakten, van hun hele bataljon slecht 12 man overgebleven.

Het wekelijks Belgisch stafbericht luidt: In de afgelopen week was de bedrijvigheid van de wederzijdse artillerie zeer groot in de omstreken van Diksmuide en in de streek van Pijpegale, Lizerne, Steenstrate en Het Sas, waar de strijd op sommige ogenblikken een bijzonder hevig karakter aannam. De vijand heeft verscheidene malen getracht onze vooruitgeschoven posten, opgesteld in de omstreken van Diksmuide en het Veerhuis, te naderen, maar hij werd telkens met verliezen teruggedreven.

Het slechte weer heeft de bedrijvigheid van ons vliegwezen enigszins belemmerd.

De Belgische krijgsraad heeft onlangs arrest gewezen inzake bedrog, gepleegd met militaire uitrustingsstukken, ten gevolge waarvan George de Prelle en luitenant Chabeau achter slot en grendel werden gezet. Ze gingen voor het militaire hof in De Panne in hoger beroep.

Uit Havre seint men ons nu, dat dit de gevangenzetting van de twee verdachten onrechtmatig acht. Dientengevolge zijn luitenant Chabeau en de Prelle voorlopig op vrije voeten gesteld.

Berlijn, 26 juni. Officieel: Legergroep Rupprecht: Langs het gehele front artilleriegevechten, plaatselijk met verbruik van veel munitie. Slechts in enkele sectoren richtten de vuurgolven zich tegen de

infanteriestellingen, meestal ter voorbereiding van verkenningaanvallen, die veelal tot loopgraafgevechten leidden.

Londen, 26 juni. Een correspondent van Reuter bij de Franse legers in Frankrijk meldt het volgende:

De slijtage van het Duitse effectief in de eerste weken van het gecombineerde Brits-Franse offensief blijkt het best uit het wegsmelten van de strategische reserves van de vijand op dit front. Toen het offensief begon hadden de Duitsers in Frankrijk 147 divisies, waarvan er 42 in reserve werden gehouden. Deze 42 divisies bestonden uitsluitend uit verse troepen en tegen einde april waren zij verminderd tot 12 divisies.

Sindsdien heeft de vijand nieuwe reserves geformeerd, en thans tellen deze 40 divisies, maar 28 van die divisies waren in gevecht geweest hetzij aan het Engelse hetzij aan het Franse front, hadden zware verliezen geleden en zijn gereorganiseerd.

Het is karakteristiek voor de nieuwe methode van de vijand om zijn beste troepen te sparen ten koste van andere, dat hij geweigerd heeft zijn enkele overblijvende verse divisies te gebruiken.

De uitgeputte divisies die niet langer in de slaglinie kunnen worden gehandhaafd, verwisselen van plaats met divisies, die aan de ene of andere rustige plek van het front hadden gestaan. Maar aan de reserve van verse troepen wordt niet geraakt, en zij bestaat waarschijnlijk nog uit 12 divisies, van welke er 8 liggen achter het front van de Duitse kroonprins, en 4 achter het front van de kroonprins van Beieren.

De Duitsers hebben onlangs 14 divisies van het Russische front laten komen en die vervangen door 11 uitgeputte divisies, die aan het Franse front vreselijk waren geteisterd.

Het is bekend dat tussen de 90 en 100 vijandelijke divisies sinds de aanvang van het offensief aan de slagfronten zijn onttrokken; en het mag veilig worden berekend, dat elk van haar aan doden en gekwesten $\frac{1}{4}$ van zijn manschappen, of ongeveer 2500 man heeft verloren. Sommige divisies moeten – dat is duidelijk – nog veel meer hebben verloren; de slijtage van de vijand moet vreselijk snel zijn geweest onder de druk van de grote Brits-Franse aanvallen. Dit wordt bewezen door de volgende cijfers. De divisies die bij de aanvang van het offensief in april tegenover de Engelsen stonden werden na zes dagen vervangen. Die welke op de Aisne-heuvels tegenover de Fransen stonden werden vervangen na vier dagen hard vechten, dat eindigde op 20 april. De Duitsers die deelnamen aan de slag bij Mesen werden na twee dagen vervangen.

Men schrijft ons uit Havre:

De zege van de Britse troepen in Vlaanderen vestigt nogmaals de aandacht op het koninklijk gesticht van Mesen, voor de oorlog gevestigd in dit Vlaamse dorp, dat daaraan een bijzondere vermaardheid ontleende.

Bij het uitbreken van de oorlog, telde het gesticht 166 leerlingen. Het was eerst tegen het einde van oktober 1914, dat de bewoners ertoe moesten besluiten hun dierbare en schone woonst, die reeds half door het bombardement was vernield, te verlaten.

Op vrijdag 23 oktober namen meesteressen en leerlingen de wijk naar Bailleul in Frankrijk.

Ondertussen werd het bombardement van Mesen hardnekkig voortgezet. Op 26 oktober vatten het gesticht en de kerk, getroffen door Duitse brandbommen, vuur. In minder dan vierentwintig uur had het vuur zijn werk volbracht.

De heer Carton de Wiart, minister van justitie, stelde zich, zodra hij bericht ontving van de aanwezigheid van het personeel en van de leerlingen te Bailleul, in betrekking met de Franse minister van binnenlandse zaken die zich haastte om de lokalen van het college voor jonge meisjes te Saint-Germain-en-Laye, ter beschikking van het gesticht te stellen; de kinderen kwamen er aan op 23 november.

De installaties die het personeel en de leerlingen te Saint-Germain-en-Laye gevonden hebben, hebben het mogelijk gemaakt onder zeer bevredigende voorwaarden verder werkzaam te zijn.

Het koninklijk gesticht van Mesen is na de oorlog geroepen om een grote uitbreiding te nemen. Het aantal kinderen, die de oorlog van hun steun heeft beroofd, is inderdaad reeds aanzienlijk en het zal helaas nog aangroeien.

Mesen, waarvan de prachtige lokalen nog slechts een puinhoop zijn, waarvan verscheidene belangrijke hoeven door de Duitsers zijn verbrand, zal uit zijn puinen oprijzen om de kinderen van hen die hun bloed hebben gegeven voor hun vaderland te herbergen.

Dank zij de tussenkomst van de minister van justitie zijn onderhandelingen gaande met de Franse en Britse overheid, opdat de leerlingen en onderwijzeressen van Mesen na de oorlog belast worden met het verzorgen van de graven van de helden die voor eeuwig in dit hoekje Belgische grond slapen dat zij tot hun laatste ademtucht verdedigd hebben.

27 juni 1917

Berlijn, 27 juni. Aan het Vlaamse front zijn de Duitse stellingen bezuiden de spoorlijn Ieper-Roeselare een weinig opgeschoven.

28 juni 1917

Berlijn, 28 juni. Officieel: Legergroep Rupprecht. Zware batterijen ver dragend geschut hebben gisteren met waargenomen goed effect de Engels-Franse havenwerken bij Duinkerken beschoten. Vele schepen liepen ijlings de haven uit.

Als antwoord daarop nam de vijand Oostende onder vuur; militaire schade werd niet aangericht.

In de Engelse loopgraven aan de kust veroorzaakte een beschieting door onze artillerie en mijnwerpers grote schade.

Na een kalme voormiddag werd tegen de avond het vuur in enige vakken van Vlaanderen en Artois tamelijk hevig.

Ten zuidoosten van Nieuwpoort ruimden onze troepen een Belgische post op.

Bij Hooge mislukten vijandelijke verkenningaanvallen.

29 juni 1917

Berlijn, 29 juni. Officieel. Legergroep Rupprecht: In Vlaanderen slechts op enkele vakken levendige vuuractie.

2 juli 1917

Berlijn, 2 juli. Officieel: Legergroep Rupprecht.

Alleen in enkele vakken tussen zee en Somme nam de artilleriestrijd toe. Terwijl verkenningaanvallen der Engelsen ten oosten van Nieuwpoort, bij Gravelle en ten noordwesten van St. Quentin mislukten, gelukte het aan enige van onze aanvalstroepen in de IJzervlakten ten noorden van Diksmuide bij verrassing de vijand aanmerkelijke verliezen toe te brengen en een groot aantal Belgen gevangen te nemen.

Berlijn, 30 juni. Aan het Vlaamse front en dat van Atrecht was de gevechtswerkzaamheid op 29 dezer gering.

Berlijn, 1 juli. De 30^e was door het ongunstige weer in Vlaanderen en bij Atrecht de gevechtsactie gering.

In de streek van Steenstrate is in de nacht, voorafgaande aan de eerste juli een patrouille het IJzerkanaal overgezwommen en heeft een Belg als gevangene door het kanaal heen teruggebracht.

3 juli 1917

Berlijn, 3 juli. Officieel. Eerst tegen de avond begon de algemene vuuractie; ze bereikte in het vak van Ieper aanzienlijke kracht.

Berlijn, 2 juli. Terwijl de hevige artilleriestrijd in Vlaanderen voortduurde, namen de Duitsers o.a. de voornaamste opslagplaats van de Engelsen, Ieper, onder vuur met zwaar en allerzwaarst geschut. In de stad, waarin, zoals nauwkeurig bekend, grote Engelse reserves liggen, werden talrijke ontploffingen en branden waargenomen. Overigens werd de strijd tegen de Engelse artillerie voortgezet. In tal van batterijstellingen konden ontploffingen en de vlucht der kanonniers waargenomen worden.

Londen, 2 juli. Reuter's bijzondere correspondent bij het Engelse leger in Frankrijk seint de tekst van een Duitse brief die op de rug van Mesen gevonden is. Men leest er in: "Ik ben nog wel, maar volkomen ontmoedigd. Je hebt er geen denkbeeld van, wat het betekent, om 14 dagen lang dag en nacht bij dit heerlijke weer in een hels vuur doorgebracht te hebben. Wij kruipen bij elkaar in holen en wachten ons lot af. De doden liggen hier opgestapeld. De vijand bereikt dit alleen met zijn artillerie, die de onze verreweg de baas is. De hele nacht liggen wij klaar voor het gevecht, met onze gasmaskers voor, daar Tommy heel de nacht door gasgranaten en luchttorpedo's van 300 of 400 pond afschiet.

Gewonden en door gas vergiftigden worden voortdurend in groepen verzameld en weggezonden. Velen zijn ook aan gasvergiftiging bezweken. Totnogtoe heeft onze divisie (slechts 3 regimenten), 3400 man in nauwelijks 3 maanden verloren. Het 4^e regiment is in Macedonië. Dertig man zijn in mijngalerijen bedolven. De Engelsen komen elke dag enigen van hen halen, die in de voorste loopgraaf zitten, een loopgraaf, die meer een hel is geworden. Wat moeten de arme kerels doen? Iedereen weigert om naar de voorste linie te gaan. We wachten de hele nacht, klaar voor het gevecht. We hebben hoofdpijn van het gas. De stalen granaat van 23 cm zou zelfs een leeuw gek maken en de uitwerking ervan is onbeschrijflijk. Onze artillerie kan overdag niet vuren. Tommy merkt dit anders dadelijk en brengt haar tot zwijgen.

Nog 3 dagen en we zullen weer voor 5 dagen naar de voorste linie gaan. We zien allen met vreugde uit naar het ogenblik, dat we gevangen genomen zullen worden. De handgranaten raken we niet aan, het zou tot niets dienen. Je kunt er nergens erger aan toe zijn, zelfs niet onder de Hottentotten, zo'n ellendig leven is het. Heel de dag geen eten en geen drinkwater terwijl de zon brandt. Om 12

uur 's ochtends middageten, om 3 uur 's ochtends koffie, maar niet altijd, want bij elke beweging loopt je leven gevaar. Als we niet spoedig afgelost worden, worden we krankzinnig. We zijn reeds allen in de war.

De Engelsen willen ons doodschieten en geen vrede sluiten. Ze hebben geen infanterie nodig, hun artillerie is voldoende. Overdag durven wij geen tipje van ons te laten zien. Vijftien tot vijftwintig vliegers zijn 15 tot 30 meter boven onze stelling voorbijgekomen. Zodra ze iemand te zien krijgen, seinen ze en een half uur lang vliegen dan de zwaarste projectielen over de stelling heen. Ik heb vreselijke hoofdpijn van al dat gas.”

Ongetwijfeld worden er veel zulke brieven in deze dagen in de Duitse linie geschreven, maar er is reden om er aan te twijfelen of de censor er wel één van door laat.

4 juli 1917

Londen, 3 juli. Officieel: Vannacht hebben wij geslaagde overvallen gedaan ten westen van Havrincourt en ten noorden van Nieuwpoort. Enkele gevangenen zijn ons in handen gevallen.

Londen, 3 juli. Officieel avondbericht: In de streek van Ieper hevige vuurstrijd.

Berlijn, 4 juli. Bij de verdere artilleriestrijd tegen de Engelse installaties in Vlaanderen werden de spoorwegemplacements en de spoorwegbruggen van Ieper beschoten. Er werd waargenomen, dat zware beschadigingen zijn toegebracht. Verder werden met hulp van waarnemingen uit ballons en door vliegers, met succes de batterijnesten, spoorwegwerken en loopgraven onder vuur genomen. Het aantal oostelijk van Oostkerke door de

aanvalstroepen van von Mach gevangen genomen Belgen is tot 42 geklommen.

5 juli 1917

Luchtaanval op de haven van Brugge.

Londen, 4 juli. Naar de admiraliteit meldt, hebben Engelse zeevliegtuigen in de nacht van 2 op 3 juli de haven van Brugge en het munitiedepot van Lichtervelde gebombardeerd. Verscheidene tonnen bommen zijn met goed gevolg geworpen. De toestellen zijn ongedeerd ingerukt.

Berlijn, 5 juli. Officieel. In Vlaanderen en Artois was de vuuractie gisteren meestal gering. Op verscheidene plaatsen werden vijandelijke verkenningsaanvallen afgeslagen.

Berlijn, 5 juli. Terwijl het de 3^e de gehele dag aan het front van Atrecht en aan het front van Vlaanderen rustig bleef, ging de vijand op de avond van die dag aan het Aisnefront tot verscheidene tegenaanvallen over.

6 juli 1917

Londen, 5 juli. Officieel: Ten zuidwesten van Hollebeke hebben wij onze linie op een front van 600 meter breedte enigszins vooruit gebracht.

Vannacht hebben wij in de buurt van Wieltje en Nieuwpoort geslaagde overvallen gedaan en verscheidene gevangenen gemaakt.

Londen, 5 juli. De admiraliteit maakt bekend, dat in de nacht van 3 op 4 juli Britse marinevliegtuigen bommen hebben geworpen op

het luchtvaartkamp te Gistel en op Nieuwmunster; evenals op de watervliegtuigloodsen te Oostende.

Alle vliegtuigen zijn teruggekeerd.

Parijs, 6 juli. Van 15 april tot 30 juni hebben de Franse en Britse troepen aan het westelijke front 63.222 gevangenen gemaakt, waaronder 1278 officieren. Het materieel dat gedurende dezelfde periode is buitgemaakt, omvat 509 stukken veldgeschut, 503 loopgraafkanonnen en 1318 machinegeweren.

Parijs, 6 juli. Naar uit documenten is gebleken, kan volgens het Franse algemene hoofdkwartier het aantal doden van het Duitse leger sedert het begin van de oorlog tot in maart 1917 op ten minste 1.500.000 man geschat worden.

7 juli 1917

Berlijn, 7 juli. Officieel: Door goede waarnemingsmogelijkheid nam gisteren de artilleriestrijd in enige vakken van het front in Vlaanderen en Artois tot aanzienlijke kracht toe.

Men meldt van de grens:

Gisteravond omstreeks half 9 trok een eskader vliegtuigen, vermoedelijk van Duitse origine, van het oosten naar het westen over de zuidelijke grens van Nederland. Ze werden niet beschoten. De gehele nacht namen de bewoners van de zuidelijke grensplaatsen een buitengewoon hevig bombardement waar. Men vermoedt dan ook dat er een aanval op Zeebrugge heeft plaats gehad.

8 juli 1917

Londen, 7 juli. Officieel: Ten oosten van Wijtschate hebben wij onze linies een weinig vooruit gebracht.

Londen, 7 juli. Officieel avondbericht: Er zijn gisteren veel luchtgevechten geleverd, vooral op het front tussen Lens en Ieper. De vijandelijke vliegers traden in groten getale op, één smaldeel telde 30 toestellen.

Ondanks die bedrijvigheid hebben onze vliegers de vijandelijke vliegvelden gebombardeerd en beschadigd en geslaagd artilleriewerk gedaan. Ook vannacht heeft de luchtactie aangehouden. De vijand toonde meer ondernemingsgeest dan tot dusver, want hij wierp 144 bommen aan onze zijde van het front, maar onze vliegers wierpen in dezelfde tijd driemaal zoveel aan zijn kant.

Vandaag hebben we 14 vijandelijke toestellen geveld. Wij missen er vijf.

9 juli 1917

Berlijn, 8 juli. Officieel: Legergroep Rupprecht: Aan de kust, in de boeg van Ieper en op het vak van Wijtschate, alsmede bij Lens en tussen Somme en Oise, vuurgevecht van afwisselende kracht. Ten oosten van Ieper mislukten verkenningsaanvallen van de Engelsen.

Londen, 8 juli. Officieel middagbericht: Gisteravond hebben wij ten zuidoosten van Hargicourt en ten noorden van Ieper geslaagde overrompelingen uitgevoerd, waarbij wij enige gevangenen maakten.

Berlijn, 8 juli. In Vlaanderen heeft ons vuur verscheidene branden en ontploffingen in vijandelijke opslagplaatsen van munitie en

batterijstellingen veroorzaakt. 's Ochtends drong een vijandelijke patrouille van honderd man, na een korte vuurvoorbereiding, in onze stellingen aan de spoorweg Ieper-Roeselare. Ze werd evenwel terstond teruggeworpen. De vijand liet een aantal doden en gewonden en ook gevangenen achter. Onze patrouilles haalden gevangenen uit vijandelijke loopgraven.

10 juli 1917

Londen, 9 juli. Officieel avondbericht:

Vijandelijke overvalafdelingen zijn vannacht een van onze voorposten ten westen van Waasten en onze schansen ten oosten van Laventie binnengedrongen. Vier manschappen worden vermist.

Vandaag is de vijandelijke artillerie bij Bullecourt, Ieper en Nieuwpoort in touw geweest.

Tengevolge van dichte mist en laag hangende bewolking is er gisteren over en weer geen bedrijvigheid in de lucht geweest.

Het wekelijks bulletin over de krijgsbedrijven op het Belgische front luidt:

De bedrijvigheid van het geschut was in de week van 1-7 dezer zeer hevig, vooral in de omgeving van Diksmuide en in de streek Woesten-Llzerne-Steenstrate-Pypegale, waar het gevecht nu en dan ongewoon hevig was. Vijandelijke patrouilles trachtten verscheidene malen onze posten, opgesteld rond het Veerhuis en Het Sas, te naderen. Een daarvan slaagde er in een van onze vooruitgeschoven loopgraven ten noorden van Steenstrate binnen te dringen. Ze werd teruggeslagen na een levendig gevecht van man

tegen man. De andere Duitse pogingen werden verijdeld door ons vuur.

Ons vliegwezen legde op 3 juli zeer grote bedrijvigheid aan de dag. Drie vijandelijke vliegtuigen werden neergeschoten, waarvan twee door adjudant Thierry in minder dan twee minuten. Bovendien werd nog een vijandelijk vliegtuig door ons afweergeschut geveld.

Berlijn, 10 juli. Officieel. Legergroep Rupprecht.

In Vlaanderen bereikte de artilleriestrijd aan de kust en in het vak van leper en ten oosten van Wijtschate grotere hevigheid dan gisteren. Een aanval der Engelse infanterie ten zuidwesten van Hollebeke werd afgeslagen. Ook ten noordoosten van Mesen, bij Lens en Fresnay, alsmede ten noordwesten van St. Quentin, verkenningsgevechten.

11 juli 1917

Londen, 10 juli. Officieel: Vannacht hebben wij onze linie ten oosten van Oosttaverne een weinig vooruitgeschoven.

Ten zuiden van het kanaal leper-Komen hebben wij een geslaagde overval gedaan. Deze krijgsverrichtingen hebben ons enkele gevangenen opgeleverd.

Londen, 10 juli. Officieel avondbericht: De artillerie van de vijand is de gehele dag in touw geweest tegen onze stellingen aan de kust. Tegen de avond bereikte zijn vuur grote hevigheid. Onze artillerie heeft krachtig geantwoord.

Slecht weer heeft vliegeroperaties verhinderd.

Berlijn, 11 juli. Officieel. Legergroep Rupprecht: In het duinvak, dat door het marinekorps wordt bezet gehouden, hebben gisteren afdelingen beproefde mariniers, na een stelselmatige en werkzame vuurvoorbereiding de verdedigingsstelling tussen de kust en Lombardsijde, die door de Fransen zeer sterk waren aangelegd en kortelings door de Engelsen waren overgenomen, bestormd.

De vijand is over de IJzer geworpen. Ruim 1250 gevangenen, onder wie 27 officieren, zijn ingeleverd.

De Engelse verliezen in de streek tussen de zee en de rivier zijn zeer hoog. De buit is nog niet geteld. Terug hebben onze vliegers, niettegenstaande de hevige storm, krachtdadig bijgedragen tot het volledige succes van de dag.

12 juli 1917

Londen, 11 juli. Officieel: Na een zeer hevige beschieting van 24 uur heeft de vijand gisteravond een vastberaden aanval gedaan op onze stellingen aan het front van Nieuwpoort. Tengevolge van het geconcentreerde vuur van de vijand werden onze verdedigingswerken in het duinvak door de vernieling van de bruggen over de IJzer geïsoleerd. Zodoende wist de vijand onze stellingen op een front van 1400 m breedte en tot een diepte van 600 m binnen te dringen en nabij de zee de rechteroever van de IJzer te bereiken.

Bij Lombardsijde is de vijand, na tijdelijk enkele van onze voorste stellingen te hebben bezet, naar zijn eigen linies teruggedreven.

Londen, 11 juli. Officieel avondbericht: Het buitengewoon hevige geschutvuur van de vijand op het front bij Nieuwpoort is thans in kracht verminderd.

Parijs, 11 juli. Belgisch stafbericht: Vannacht heeft de vijand getracht onze voorposten ten zuiden van St.-Joris te naderen; hij is door ons vuur teruggedreven.

Vanochtend is het geschutvuur over en weer op ons front vrij hevig geweest. Vanmiddag is van Nieuwpoort tot het noorden van Diksmuide uiterst verwoed gevochten. Minder hevig was de strijd bij Steenstrate en Het Sas.

Sedert gisteren beschiet de Duitse artillerie verscheidene plaatsen achter ons front. Onder de burgerlijke bevolking zijn enige slachtoffers.

Berlijn, 11 juli. Nadat Duitse marinetroepen de 10^e dezer om acht uur 's avonds de Engelsen tussen de kust en de weg van Lombardsijde-Nieuwpoort met zware verliezen voor de Engelsen aan doden en gevangenen over de IJzer teruggeworpen hadden, verflauwde gedurende de nacht de bedrijvigheid van de artillerie in Vlaanderen. Slechts in de streek van Wijtschate was het vuren in de nacht toegenomen.

Onze vliegers hebben bommen geworpen op de stations achter het front en op de sluiswerken bij Nieuwpoort.

Berlijn, 12 juli. Officieel. Legergroep Rupprecht. De aanval der mariniers op 10 juli is een groot succes geweest. De vijand heeft geen tegenaanvallen kunnen doen.

In Vlaanderen, vooral ten zuidwesten van Ieper, aan het front in Artois, bij Lens en bij Bullecourt, was gisteren de actie van de wederzijdse artillerie krachtig. Verscheidene verkenningen leverden goede resultaten op.

13 juli 1917

Londen, 12 juli. Officieel: Vannacht hebben wij pogingen van de vijand verijdeld om onze stellingen ten zuiden van Lombardsijde te overrompelen.

Berlijn, 12 juli. De buit, behaald bij de geslaagde overval tussen de kust en de weg van Nieuwpoort naar Lombardsijde kon nog niet volledig worden vastgesteld. Tot heden zijn 36 machinegeweren, 13 mijnwerpers en een revolverkanon ingeleverd. De veroverde stellingen werden gisterochtend door de Engelsen zwaar beschoten. 's Middags nam het vuur af, maar 's nachts werd het weer levendiger. Bij de succesvolle aanval waren de Duitse verliezen zeer gering.

Ten noorden van Hollebeke was een sterke vijandelijke verkenningspatrouille in onze stellingen binnengedrongen, maar werd door een tegenaanval, met zware verliezen voor de vijand, onmiddellijk weer verdreven. Aan het overige westelijke front op verschillende plaatsen hevig vuur, activiteit van talrijke patrouilles en vele voorpostengevechten.

In de nacht van 11 op 12 juli vielen vijandelijke vliegers tussen één en drie uur Oostende en Zeebrugge aan, echter zonder schade aan te richten. De bommen, die de vijand wierp op Koekelare en verscheidene vliegterreinen, bleven zonder succes van militaire aard. Daarentegen werden in verscheidene gevallen inwoners geraakt, waaronder vier Belgische kinderen die gedood werden en drie vrouwen en drie kinderen die gekwetst werden.

Oostduinkerke is door onze vliegers met bommen bestrooid. Drie vijandelijke kabelballons en ook drie vliegers zijn door onze vliegers

naar beneden geschoten; een andere kabelballon van de vijand werd door ons granaatvuur tot dalen gedwongen.

Berlijn, 13 juli. Officieel: Legergroep Rupprecht. Aan het front in Vlaanderen en in Artois bij helder weer op verscheidene vakken levendige vuurgevechten. Aanvallen van de vijand ten oosten van Nieuwpoort, ten zuiden van Ieper, bij Hulluch en ten zuiden van de Scarpe zijn afgeslagen.

Men meldt ons uit Oostburg:

In de afgelopen nacht is er weer een bomaanval door vliegers gedaan langs de Belgische kust. Naar de vele ontploffingen te oordelen, die men kon waarnemen, moeten er veel bommen geworpen zijn. Tegen de morgen zijn er nog twee zeer hevige ontploffingen gehoord.

14 juli 1917

Londen, 13 juli. Officieel: Haig rapporteert: Wij hebben aanvallen gedaan op de vijandelijke loopgraven ten noorden en zuiden van Hulluch, zuidoostelijk van Ieper. Wij maakten enige gevangenen. Vijandelijke aanvallen werden met succes afgewezen ten zuidoosten van Gavrelle, bij het kanaal van Ieper naar Komen en ten oosten van Nieuwpoort.

Berlijn, 13 juli. Bij de mislukte aanval van de Engelsen ten oosten van Nieuwpoort namen wij verscheidene gevangenen en veroverden wij enige machinegeweren.

Ook bij een patrouillegevecht ten westen van Woumen hebben wij gevangenen gemaakt.

Onze vliegers hebben krachtdadig de vijandelijke batterijen achter het front van geringe hoogte onder vuur genomen.

Londen, 13 juli. Een correspondent van Reuter bij het Britse leger in Frankrijk geeft een beschrijving van de aanval der Duitsers op het nieuwe Britse front in België op 10 juli. Hij schrijft: Uit de strekking van de conclusies der militaire deskundigen in Engeland wordt daar de zaak blijkbaar als van grotere omvang en meer tactisch belang beschouwd dan zij in werkelijkheid was. Het terrein van de strijd is een omgewoelde zandvlakte, schaars bedekt met bruinachtig gras. Verscheidene kleine dalen en gaten bieden goede gelegenheid aan om zich te verbergen doch maar weinig dekking tegen het kanonvuur. Wegens de losse structuur van het zand hadden de Fransen gedurende de 30 maanden, die zij deze sector hadden gehouden, diepe loopgraven gedolven en borstweringen opgeworpen; maar het was onmogelijk de stelling defensief krachtig te maken. Van de zee tot aan de Geleidebeek, die naar het binnenland de grens van de aanval vormde, is ongeveer een mijl (1600 meter). Dinsdagochtend om zes uur zwol het vijandelijke artillerievuur aan tot een onheilspellend geroffel; onze eigen kanonnen antwoordden. Gedurende de ochtend werden de bruggen over de IJzer tussen de zee en Nieuwpoort door de Duitse granaten vernield en zodoende was het onmogelijk de betrekkelijk geringe strijdkrachten aan het front te versterken. Tegen drie uur in de namiddag verkreeg het bombardement de hevigheid van een orkaan. Dit duurde drie uren. De Duitsers pasten zowaar op kleine schaal onze eigen tactiek toe. Omtrent deze tijd werd het hoofdkwartier van de Kings Royal Rifles onhoudbaar, en de staf begaf zich in een tunnel. Dichter bij de zee waren alle borstweringen in de richting van Lombardsijde met de grond gelijk gemaakt en de loopgraven waren spoedig niet meer te onderkennen. Tegen zes uur zag men de Duitsers zich concentreren en er werd order

gegeven de troepen op de rechteroever te waarschuwen. Een sergeant van het Northamptonshire-regiment zwom – ofschoon gewond – over de IJzer, hetgeen de enige manier was om de boodschap over te brengen. Toen hij aan de overkant was, zag hij drie golven Duitse mariniers vooruitkomen. Hij kon zijn boodschap overbrengen. De machinegeweren werden in stelling gebracht; en men voorkwam dat de aanval van de Duitsers verder kwam dan dit punt. In concentrische linies kwamen de Duitsers langs de kust en in de richting van het Geleidemoeras. Op dit ogenblik waren onze gelederen zo uitgedund, dat de verdediging slechts door afgezonderde groepjes manschappen werd volgehouden. De tunnel, waarin de Kings Royal Rifles dekking hadden gezocht werd door een troep bommenwerpers en vlammenspuiters aangevallen. En het laatste wat men op deze plaats heeft gezien, waren vijf officieren, die rug aan rug stonden te vechten en op wie genoemd regiment tot in lengte van dagen trots zal zijn. De manschappen werden rechtstreeks terug naar de rivier gedreven. Verscheidene sprongen in het water en zwommen naar de overkant. Anderen konden niet zwemmen. En toen geschiedde er weer een van die schitterende daden, waaraan deze dag zo rijk was. Een soldaat zwom over de rivier. De kogels vlogen hem om de oren; hij rende weg en kwam terug met een touw, maakte het ene eind daarvan op de rechteroever vast, zwom terug en maakte van het touw een inrichting, waarmee zij die niet konden zwemmen zich over de IJzer konden trekken. Op deze wijze is nog een aanzienlijk aantal manschappen aan de dood ontsnapt. Om zeven uur was het gevecht afgelopen; maar de Duitsers bleken het niet veilig te vinden om een poging te wagen, ten einde het volle voordeel van hun succes te trekken. In plaats van naar de andere oever over te steken groeven zij zich in op de plaats waar zij het sindsdien niet erg rustig hebben gehad.

Men meldt ons van de grens:

Wij vernemen verder dat de vliegeraanval op Vlaanderen gisteravond om 1 uur plaats vond.

Berlijn, 14 juli. Officieel. Legergroep Rupprecht. Aan de kust begon tegen de avond sterk vuur tegen onze stellingen. Engelse aanvallen die 's nachts bij Lombardsijde plaats hadden liepen met zware verliezen voor de vijand in ons afweervuur op niets uit. Ook ten oosten en ten zuidoosten van Ieper, alsmede op enige vakken van het front in Artois, was het artilleriegevecht levendig.

Londen, 14 juli. Officieel. Gisteravond heeft de marineluchtdienst bomaanvallen gedaan op de volgende militaire doelen: Aartrijke, het vliegekamp te Houtave, Nieuwmunster, het vliegekamp van Gistel, het vliegekamp en spoorwegstation Noord-Torhout, het station Brugge, het kanaal, de kranen en het station van Zuid-Oostende.

Het zicht was over het algemeen slecht en de waarneming van de uitwerking dientengevolge moeilijk.

Ook zijn de Solvay-werken en het havenhoofd te Zeebrugge gebombardeerd.

In het geheel zijn er verscheidene tonnen aan bommen geworpen. Alle vliegtuigen zijn veilig teruggekeerd.

15 juli 1917

Londen, 14 juli. Officieel: Vannacht heeft de vijand na hevige vuurvoorbereiding onze stellingen ten zuiden van Lombardsijde aangevallen, doch is teruggeslagen.

Berlijn, 14 juli. In Vlaanderen is op 13 juli het vijandelijke artillerievuur toegenomen, in het bijzonder in de streek van Lombardsijde, Diksmuide, Langemark, Wijtschate. De Duitse batterijen antwoordden met succes. In Nieuwpoort zijn twee zware ontploffingen waargenomen; twee waarnemingsballons van de vijand zijn gedwongen te dalen. Van zeven uur 's avonds zwaar vijandelijk vuur, dat tot trommelvuur aangroeide, op de stellingen aan de kust tot Lombardsijde. Om elf uur 's avonds een aanval van een Engelse bestormingscolonne bij Lombardsijde, die echter, met aanmerkelijk verlies voor de vijand, in ons geconcentreerd vuur bleef steken.

De buit, in de aanval van onze marine-infanterie aan de kust behaald, is tot 40 machinegeweren gestegen. De bedrijvigheid van de vliegers is in Vlaanderen aanhoudend levendig geweest. Onze vliegers hebben in de nacht van 13 op 14 juli bommen geworpen op de munitieopslagplaatsen van de vijand bij Steenwerk-Beveren. Aan het station Beveren is een zware brand uitgebroken.

16 juli 1917

Londen, 15 juli. Officieel. Aan weerskanten is het geschutvuur levendig geweest bij Armentières, Wijtschate en Nieuwpoort.

In de nacht van vrijdag op zaterdag hebben onze vliegtuigen vier belangrijke spoorwegstations en een groot rustkamp achter de vijandelijke linie gebombardeerd. Gisteren zijn er, in weerwil van het zware onweer en de storm, bommen geworpen op een vijandelijk vliegkamp en een munitieopslag. Drie Duitse vliegtuigen zijn geveld en nog twee buiten ons bereik. Vijf van onze vliegtuigen worden vermist.

Berlijn, 15 juli. Officieel: Legergroep kroonprins Rupprecht. In Vlaanderen bereikte de artilleriestrijd aan de kust, evenals tussen Presinge en Wijtschate grote hevigheid. Bij Ieper hield hij ook 's nachts aan.

Men meldde ons gisteren van de Zeeuwse grens:

Tussen twaalf en een uur is in de afgelopen nacht terug een bomaanval gedaan op de omgeving van Brugge zeehaven en in de richting van Gent. Verscheidene vliegmachines vlogen boven Zeeuws-Vlaanderen.

17 juli 1917

Londen, 16 juli. Officieel avondbericht:

Ten noordoosten van Mesen hebben wij onze linie enigszins vooruit gebracht.

Uit de lucht.

Londen, 16 juli. De admiraliteit meldt: Gisternacht hebben Engelse zeevliegtuigen vele tonnen bommen geworpen op de Solvay-fabrieken te Zeebrugge, de spoorwegkruispunten bij Oostende, de wissels bij Middelkerke, het spoorwegkruispunt en de wissels bij Lichtervelde. Alle toestellen zijn teruggekeerd.

Het wekelijks bulletin over de krijgsverrichtingen op het Belgische front van 8 tot 14 juli luidt:

Gedurende de afgelopen week grote bedrijvigheid van patrouilles voor ons front. Verscheidene tochten door de vijand ondernomen tegen onze vooruitgeschoven stellingen ten zuiden van Diksmuide, mislukten onder ons kruisvuur en kwamen de vijand op ernstige

verliezen te staan. Een van onze patrouilles ontmoette een vijandelijke afdeling en viel ze aan. Na een hardnekkig handgemeen, waarbij de vijand zware verliezen leed, bleven gevangenen in onze handen. De bedrijvigheid van het Duits geschut richtte zich vooral op onze kwartieren en onze gemeenschapswegen. Als vergelding beschoten wij verscheidene malen de belangrijke militaire inrichtingen van de vijand achter het front rond Veurne en Woesten.

Londen, 17 juli. Officieel. Haig rapporteert: We hebben enig terrein gewonnen ten noordwesten van Waasten.

In de Nieuwpoort-sector ontmoette een aanvalstroep een sterke vijandelijke troep. Deze laatste werd, na een scherp gevecht, naar zijn linies teruggedreven en in zijn loopgraven gebombardeerd.

18 juli 1917

Berlijn, 18 juli. Officieel: Legergroep Rupprecht: Het artilleriegevecht was aan de kust zwaar. Van de IJzer tot aan de Leie is het, vergeleken bij de vorige dagen, aanmerkelijk toegenomen. Bij Hollebeke en Waasten zijn Engelse verkenningsaanvallen in een handgemeen afgeslagen.

De dertienjarige prins Karel van België, tweede zoon van koning Albert, heeft met goed gevolg zijn eindexamen afgelegd aan de Belgische marineschool en zal eerlang sloop gaan op een Engels oorlogsschip.

19 juli 1917

Berlijn, 18 juli. Officieel avondbericht: Sterke vuurstrijd in Vlaanderen.

Overigens niets van belang.

Berlijn, 18 juli. Gisteravond tegen 9 uur is aan het front in Vlaanderen een grote slag in de lucht geleverd, waaraan aan weerszijden ongeveer 50 vliegtuigen deelnamen. De onzen hebben daarin elf vijandelijke toestellen neergeschoten en bovendien een kabelballon geveld. Onze batterijen hebben 4 ballons tot landen gedwongen.

Berlijn, 18 juli. Officieel: Legergroep Rupprecht:

In Vlaanderen werd de artilleriestrijd voortgezet. Niettegenstaande de regen, was de actie der samengetrokken artilleriemassa's zowel bij dag als bij nacht zeer krachtig.

Gewelddadige verkenningen der Engelsen werden in de kustsector en ten oosten van Ieper voor onze stellingen afgeslagen.

20 juli 1917

Londen, 19 juli. Officieel: Wij hebben bij geslaagde overvallen ten noorden en ten oosten van Ieper gevangenen gemaakt. Ten oosten van Oosttaverne hebben wij vijandelijke overvalsafdelingen teruggedreven.

Aanmerkelijke vuurwisseling bij Lombardsijde.

Londen, 19 juli. Officieel avondbericht: Vanochtend vroeg heeft de vijand nogmaals onze stellingen ten zuiden van Lombardsijde aangevallen, onder dekking van hevig geschutvuur, dat wij krachtig beantwoordden. De Duitsers wisten slechts op een smal frontdeel onze stellingen te bereiken, vanwaar zij aanstonds door een tegenaanval werden verdreven.

Berlijn, 19 juli. Officieel avondbericht: In Vlaanderen duurt de artillerieslag voort.

Berlijn, 20 juli. Officieel: Legergroep Rupprecht: In Vlaanderen bereikte, na een regenachtige voormiddag, die overigens ten gevolge had, dat de gevechtsactie uitbleef, de artilleriestrijd een grote hevigheid. Een vijandelijke aanvalspoging, bij Lombardsijde en ten oosten van Mesen, mislukte.

21 juli 1917

Londen, 20 juli. Officieel: Vannacht hebben wij bij geslaagde overvallen tegenover Gavrelle en ten noorden van Ieper verscheidene gevangenen gemaakt.

Berlijn, 20 juli. Officieel avondbericht: In het westen slechts in Vlaanderen sterke geschutstrijd.

23 juli 1917

Berlijn, 22 juli. Officieel: Legergroep Rupprecht.

De gevechtsbedrijvigheid van de vijand was gisteren geringer dan de voorgaande dagen. Slechts in enkele vakken aan het front in Vlaanderen was ze hevig; vandaag is ze over het algemeen weer gestegen.

Berlijn, 23 juli. Officieel; Bij legergroep Rupprecht in Vlaanderen is de artillerieslag weer met volle kracht ontvlamd en duurt de ganse nacht voort. Onze voor de leiding van de vuurstrijd onontbeerlijke kabelballons waren op het ganse front het doel van het ver dragend geschut van de vijand, maar zonder succes. Ten oosten van Ieper werden zij aanhoudend door talrijke luchtsmeldelen aangevallen.

Onze vechtvliegers en ons afweergeschut deden deze luchtaanvallen mislukken. De kabelballons werden niet beschadigd.

Acht vijandelijke vliegtuigen werden neergeschoten. Pogingen tot verkenning vanwege Engelse bataljons mislukten.

Londen, 21 juli. Officieel avondbericht: Vandaag is de vijandelijke artillerie in touw geweest in het vak van Lombardsijde.

Onze vliegtuigen hebben gisteren vier Duitse vliegekampen met goed gevolg gebombardeerd en ook bommen geworpen op een belangrijk spoorwegstation, waar een hevige ontploffing is ontstaan.

Er zijn vandaag veel luchtgevechten geleverd; 3 vijandelijke toestellen zijn geveld, 6 andere stuurloos neergejaagd. Wij missen 4 vliegtuigen.

24 juli 1917

Londen, 23 juli. Officieel: Vanochtend is een geslaagde overval gedaan op een hoeve, die de vijand ten oosten van Oosttaverne stevig bezet hield en zijn daarbij gevangenen gemaakt.

Berlijn, 23 juli. Officieel avondbericht. De artillerieslag in Vlaanderen houdt onverflauwd aan.

Belgisch communiqué van 15-21 dezer.

Gedurende de afgelopen week beschoot het vijandelijk geschut geweldig onze stellingen, verbindingen en batterijen in de omstreken van Ramskapelle, Pervijze, Oostkerke, Noordschote en ten noordwesten van Boezinge. Wij beschoten met goed gevolg de vijandelijke verdedigingswerken. Veurne werd tot tweemaal toe

door vijandelijke vliegtuigen beschoten. Onze vliegers schoten twee vijandelijke toestellen neer; het ene viel binnen de vijandelijke linies in de omstreken van Schore, het andere tussen de beide linies ten noorden van Diksmuide. Ons geschut en onze machinegeweren vernietigden dit laatste toestel.